

Το σπηλαιο-ασκητήριο της αγίας Ιερουσαλήμ στο Βρούστι

Αυτό το σπηλαιο-ασκητήριο είναι αφιερωμένο στην αγία Ιερουσαλήμ και στην Υπαπαντή του Κυρίου. Οι κάτοικοι της περιοχής το γιορτάζουν κατά βάσιν στις 2 Ιουλίου την ημέρα της Κατάθεσης της Τιμίας Εσθήτας της Παναγίας. Βρίσκεται μερικά χλμ. έξω από το χωριό Βρούστι. Οι κάτοικοι της περιοχής το ονομάζουν «Αγιαρσαλή». Το σπηλαιο-ασκητήριο αυτό αποτέλεσε κατά την περίοδο της Οθωμανικής κατοχής σημαντικό ρόλο για τη σωτηρία των αγωνιστών και του τοπικού πληθυσμού (Εικόνα 5.18) (Δήμος Λυρκειάς, 2010, σ. 31, Πηγή: ΑΡΓΟΛΙΚΗ ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ).

Εικόνα 5.18

Το σπηλαιο-ασκητήριο της αγίας Ιερουσαλήμ στο Βρούστι Αργολίδος.

Το σπηλαιο-μοναστήρο της Παναγίας της Κανδύλας, στην Κανδύλα

Το σπηλαιο-μοναστήρο της Παναγίας της Κανδύλας, στο χωριό Κανδύλα της Αρκαδίας, βρίσκεται 15χλμ. βόρεια του Λεβιδίου. Δεν είναι γνωστή η κτιτορική της χρονολογία, απλώς είναι ιστορικά γνωστό ότι καταστράφηκε από φωτιά στην περίοδο των Ορλωφικών το 1770. Η ονομασία Κανδύλα προήλθε, σύμφωνα με την παράδοση, από την εικόνα της Παναγίας που υπήρχε στο Μισόκαμπο, έφευγε θαυματουργικά και βρισκόταν εντός του συγκεκριμένου σπηλαίου. Οι κάτοικοι εύρισκαν την εικόνα εξαιτίας του φωτός που εξέπεμπε το βράδυ ένα καντήλι, που βρισκόταν στο σπήλαιο μαζί με την εικόνα. Λίγο ψηλότερα από τη Μονή μέσα σε σπήλαιο, υπάρχουν υπολείμματα από ασκητήριο. Η Μονή είναι ανακηρυγμένη ιστορικό διατηρητέο μνημείο (Εικόνα 5.28) (Λέκκος, 1998, σ. 90).

Εικόνα 5.28

Το σπηλαιο-μοναστήρο της Κανδύλας, στην Κανδύλα.
1) Το ασκητήριο.

Το σπηλαιο-ασκητήριο του Αγιοταξιάρχη στην Κερπινή

Το σπηλαιο-ασκητήριο του Αγιοταξιάρχη κοντά στο χωριό Κερπινή της Αρκαδίας (Σαραντάκης, 2008, σ. 109) (Εικόνα 5.29).

Εικόνα 5.29

Το σπηλαιο-ασκητήριο του Αγιοταξιάρχη, στην Κερπινή.

η ονομασία Σφυρίδα προέρχεται εξαιτίας της «σφυρηλάτησης του βράχου» που έγινε για να δημιουργηθεί το ασκητήριο στη σημερινή του μορφή (Εικόνα 5.35) (Κωνσταντοπούλου-Δωρή, 2004, σ. 179-181; Ιερά Μονή Κερνίτσης, 2016, σ. 90-92, Μουτσόπουλος, 1956, σ. 207- 209).

Εικόνα 5.35

Το σπηλαιο-ασκητήριο της Παναγίας της Σφυρίδας στη Μονή της Κερνίτσης.

Περιφερειακή Ενότητα ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Το σπηλαιο-ασκητήριο της Παναγίας του Βράχου στον Κάτω Ταρσό της Κορινθίας

Το σπηλαιο-ασκητήριο της Παναγίας του Βράχου, βρίσκεται λίγο έξω από το χωριό Κάτω Ταρσός, στην περιοχή του Φενεού της Κορινθίας. Σύμφωνα με την παράδοση, το ασκητήριο δημιουργήθηκε το 1458 από μια γυναίκα της περιοχής, μετά από ένα θαύμα που της έκανε η Παναγία, κατά την κατάληψη του κάστρου του Ταρσού από τον Μωάμεθ Β΄ τον Πορθητή (Εικόνα 5.36) (Κωνσταντοπούλου-Δωρή, 2004, σ. 347-348, Ντρενογιάννης, 2006, σ. 83).

Το σπηλαιο-ασκητήριο αγίας Ιερουσαλήμ στη Λιβαδειά

Το σπηλαιο-ασκητήριο της αγίας Ιερουσαλήμ βρίσκεται λίγο έξω από την πόλη της Λιβαδειάς επάνω σε έναν απόκρημνο βράχο, στην αρχή της χαράδρας «Βαρσάμω» και η προσέγγισή του γίνεται μέσω 700 σκαλοπατιών (Εικόνα 5.44) (Ντρενογιάννης, 2007, σ. 21).

Εικόνα 5.44
Το σπηλαιο-ασκητήριο
αγίας Ιερουσαλήμ στη
Λιβαδειά.

Οι ανεμόσκαλες ξεκινούσαν από το έδαφος και τα κάθετα σκέλη τους στηρίζονταν σε δύο πακτωμένους πασσάλους στον βράχο, που απείχαν από το έδαφος 5-10μ. Αν η ανεμόσκαλα συνέχιζε ακόμη ψηλότερα, τότε αυτή είχε νέα στήριξη, που γινόταν πάλι μετά από 5-10μ., με δύο νέους πασσάλους (Κοσβύρα, 2018, σ. 50-51). Το μήκος τους ήταν από λίγα μέτρα έως και δεκάδες. Τέτοιου είδους μεγάλες σε μήκος ανεμόσκαλες, υπήρχαν σε Μονές των Μετεώρων όπως: α) στη «Μονή της Υψηλοτέρας ή των Καλλιγράφων» (κατεστραμμένης σήμερα), με 100 βαθμίδες, β) στη «Μονή του Γενεσίου της Θεοτόκου ή Νέας Μονής» (κατεστραμμένης σήμερα) με 75 βαθμίδες. Η άνοδος στη συγκεκριμένη μονή ήταν δύσκολη και επικίνδυνη, γ) Στη «Μονή της Υπαπαντής ή της Αναλήψεως» (ασκητήριο), με μήκος 50μ., και 60 βαθμίδες (Βλαχοστέργιος, 2009, σ. 42-44).

Οι πολύ μεγάλες σε μήκος ανεμόσκαλες, δεν ήταν συνεχόμενες, αλλά διακεκομμένες, είτε με σημεία ανάπαυσης του αναρριχητή, είτε για αλλαγή της θέσης της ανεμόσκαλας. Λόγω δε του μεγάλου μήκους τους και της αδυναμίας τους να εφάπτονται συνεχόμενα με τον βράχο, κατά τη διάρκεια της ανάβασης ή της κατάβασης ή, ακόμη, και της εξόδου του αναβάτη απ' αυτήν προς στον εξώστη, αιωρούνταν. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση του φόβου, αλλά και του κινδύνου της πτώσης ή ατυχήματος του αναβαίνοντος (Βλαχοστέργιος, 2003, σ. 461).

Τέλος, στις ανεμόσκαλες λόγω της ευκαμψίας τους, οι ασκητές είχαν τη δυνατότητα να ανασηκώνουν το τελευταίο άκρο τους (αυτό που έφτανε στο ασκητήριο). Αυτό γινόταν με τη βοήθεια ενός μηχανισμού ανάσυρσης (βαρούλκο) και μίας αλυσίδας. Αυτό το πλεονέκτημα των ανεμόσκαλων έδινε τη δυνατότητα στους ασκητές να μπορούν να αποκλείουν οποιονδήποτε ανεπιθύμητο (π.χ., ληστή) να ανέλθει στο ασκητήριό τους (Γρηγορίου, 2011, σ. 305-320).

Την ύπαρξη πολλαπλών ανεμόσκαλων σε διαφορετικά επίπεδα, με το τελευταίο τμήμα τους να ανασηκώνεται με σχοινί, το έχει καταγράψει σε σκίτσο του, ο Ρώσος μοναχός και περιηγητής Βασίλειος Μπάρσκι. Αυτό έγινε το 1745 κατά την επίσκεψή του στη Μονή του Βαρλαάμ στα Μετέωρα (Σαμπατάκης, 2017, σ. 96).

Τη διαδικασία της ανάσυρσης της ανεμόσκαλας την αναφέρει και ο περιηγητής Ussing το 1846, όταν επισκέφθηκε τη Μονή του Βαρλαάμ στα Μετέωρα (Αλεξόπουλος, 2003, σ. 50-51). Τέτοια ανεμόσκαλα με την αλυσίδα ανάσυρσής της, διαπιστώθηκε μετά από επιτόπια έρευνα στη Μονή του Ρουσάνου στα Μετέωρα (Εικόνα 7.13).

Υπήρχαν διάφορα σχέδια ανεμόσκαλας, κάποια απ' αυτά

Εικόνα 7.13
1) Η ανεμόσκαλα της Μονής Ρουσάνου στα Μετέωρα, 2) η αλυσίδα ανάσυρσής της.

Εικόνα 8.38
Η Μονή αγίου Δημητρίου Αυγού στα Δίδυμα της Αργολίδος. 1) Η κύρια είσοδος του κτιρίου της Μονής, 2) η εσωτερική κλίμακα ανόδου στον 1ο ορόφο, 3) διάδρομος ισογείου.

Εικόνα 8.9
Η Μονή αγίου Δημητρίου Αυγού στα Δίδυμα της Αργολίδος. Πετρόκτιστη κλίμακα.

Εικόνα 8.10
Η Μονή αγίου Δημητρίου Αυγού στα Δίδυμα της Αργολίδος. Η λίθινη κλίμακα επί του βράχου.

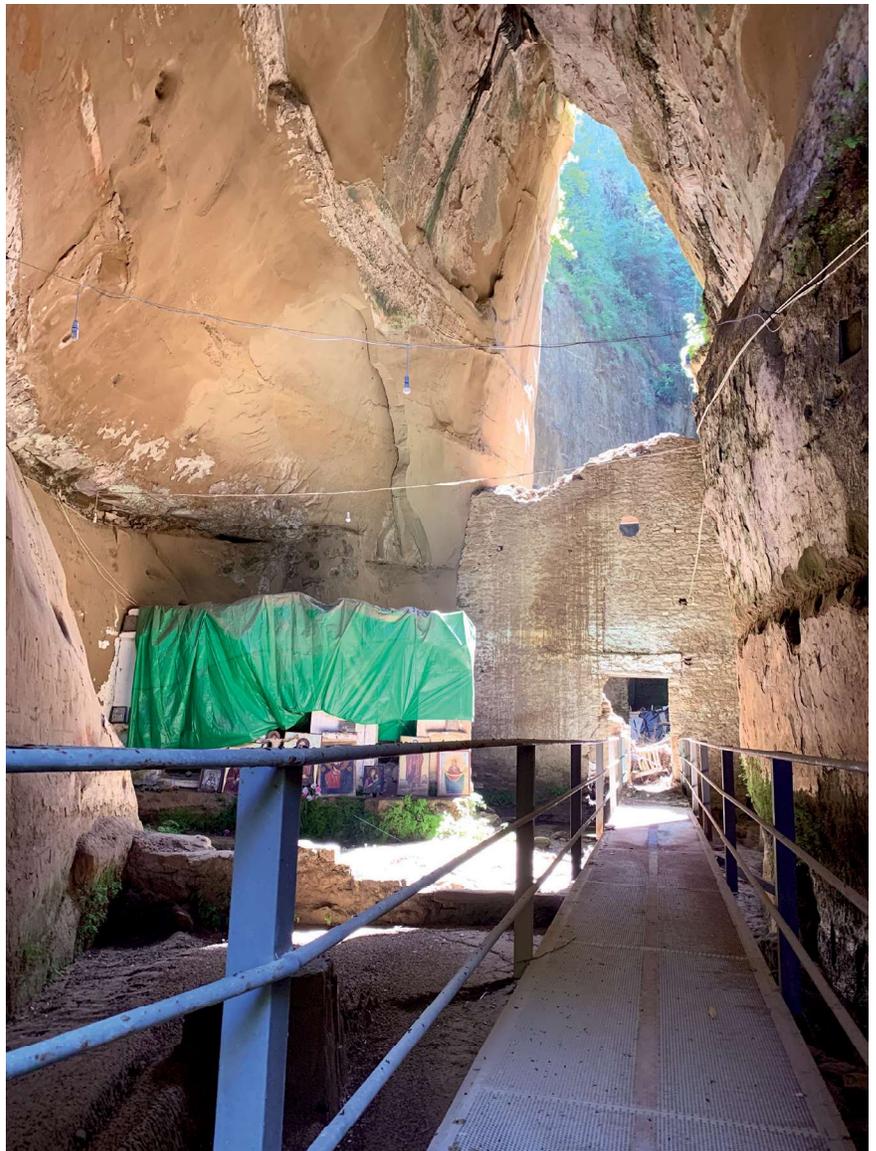

Επίσης, το κτιστό τέμπλο του παρεκκλησίου των αγίων Θεοδώρων της Μονής αγίου Δημητρίου Αυγού στην Αργολίδα, που έχει καταγραφεί μετά από επιτόπια έρευνα, διαθέτει μόνο Ωραία Πύλη και πέριξ αυτής δύο τυφλά αψιδώματα με ενσωματωμένες τοιχογραφίες (Εικόνα 9.34).

Τέλος, έχει καταγραφεί κτιστό τέμπλο και στο παρεκκλήσιο της Παναγίας (Κατάθεσης της Τιμίας Ζώνης) της Μονής του Ασκητή στο Γούμερο της Ηλείας (Εικόνα 9.35).

Εικόνα 9.34

Το κτιστό τέμπλο του παρεκκλησίου των αγίων Θεοδώρων στο σπηλαιομοναστήριο του αγίου Δημητρίου Αυγού στην Αργολίδα. Φαίνονται η Ωραία Πύλη και τα δύο τυφλά αψιδώματα με τις ενσωματωμένες τοιχογραφίες.

Εικόνα 9.35

Η Μονή του Ασκητή, ο πρώτος θάλαμος του σπηλαιίου που αποτελεί τη σπηλαιο-εκκλησία της Παναγίας (Κατάθεση της Τιμίας Ζώνης). Το κτιστό τέμπλο του παρεκκλησίου (σκεπασμένο).